

GEOTERMALNE ZAVRZLAME

MB Holding: Hrvatski građani mogli bi dvaput platiti struju iz Ciglene

Igor Kokorus

🕒 23. rujna 2022.

PODIJELI S PRIJATELJIMA!

Kada je u Cigleni pokraj Bjelovar prije nešto manje od dvije godine otvorena prva geotermalna elektrana u državi, najveća te vrste u Europi, činilo se da će Hrvatska napokon u većoj mjeri početi iskorištavati svoje obilate geotermalne potencijale.

Tadašnji ministar zaštite okoliša i energetike Tomislav Ćorić istaknuo je u svečanom govoru da je „ovaj projekt dokaz kako je Republika Hrvatska zemlja primjer u smislu poticanja razvoja novih, čistih izvora energije te primjene novih znanja u cilju dobrog upravljanja prirodnim resursima. Naš je zadatak uspostaviti okvir koji će potaknuti investitore na ulaganja kako bi nam potencijali obnovljivih izvora energije dugoročno donijeli korist i stvorili temelj energetske održivosti“, zaključio je Ćorić.

Dvije godine kasnije, Velika 1 i dalje je jedina geotermalna elektrana u Hrvatskoj, a njezini većinski vlasnici, turski MB Holding, na taj projekt više ne gledaju nimalo optimistično. Naime, MB Holding u sudskom je sporu sa svojim manjinskim partnerom Draganom Juriljem, hrvatskim poduzetnikom koji je uz pomoć svoga brata Željka uspio odraditi sve predradnje i pripremiti Ciglenu za izgradnju geotermalne elektrane. Među ostalim, Jurilj je osigurao ugovor s Hrvatskom elektroprivredom za otkup električne energije čija se vrijednost procjenjuje na jednu milijardu kuna. Upravo je taj ugovor predstavljao potencijalnim investitorima osiguranje za početnu investiciju koja se, kada je u pitanju geotermalna energija, mjeri u stotinama milijuna kuna. Prema vlastitim riječima, MB Holding u projekt Velika 1 uložio je 325 milijuna kuna, što je omogućilo brz razvoj i puštanje u rad prve geotermalne elektrane u ovom dijelu Europe – Velike Ciglene.

I tu počinju problemi koji traju i danas, a račun bi u konačnici mogli platiti i hrvatski građani.

Sudski spor u tijeku

„Bili smo 80 posto vlasnici projekta. Nažalost, naš manjinski partner, zahvaljujući nizu pravno vrlo upitnih odluka trgovačkih sudova u Zagrebu, izbrisao nas je iz vlasništva. Sudovi nas, kao većinskog partnera u projektu, nisu zaštitili i sudska drama sad već traje tri godine. Vrhovni je sud u našim slučajevima dopustio već pet izvanrednih revizija, počevši od neopravdanog brisanja većinskog vlasnika iz sudskog registra, unatoč privremenoj mjeri koja je to trebala spriječiti”, poručuje Unal Ozgor, predstavnik MB Holdinga u Hrvatskoj. Turski investitori smatraju da su oštećeni za više od milijardu kuna potencijalne dobiti, a taj iznos na kraju bi mogao biti i mnogo veći ako će svoje vlasništvo i ulaganja biti prisiljeni štiti pred međunarodnim sudovima.

„Siguran sam kako će za te instance ovo biti vrlo jasan slučaj, jer sumnjam da je u nekoj drugoj članici EU moguće da izgubite 80 posto vlasništva tvrtke, a da uopće dobijete pravo glasa u toj odluci. Dobijemo li ovaj slučaj tek na međunarodnom sudu, hrvatski bi porezni obveznici tu energiju mogli plaćati dva puta – jednom nezakonito našem bivšem manjinskom partneru, a drugi put odlukom međunarodnog suda”, pojašnjava Ozgor.

Iako sudski spor između poslovnih partnera nije direktno vezan uz zakonsku regulativu namijenjenu ulaganju u geotermalne izvore, jasno je da taj sukob ne šalje optimističnu poruku budućim investitorima.

„Geotermalni potencijal uistinu je velik u Hrvatskoj, no dvojim hoće li i jedan ozbiljni investitor biti spreman dalje ulagati u zemlju u takvim okolnostima. Kao prvi investitor u geotermalnu elektranu u

Hrvatskoj, tijekom nedavnog tursko-hrvatskog ekonomskog foruma imali smo dosta upita o našim iskustvima. Ono što smo mogli reći jest da su hrvatski zakoni usklađeni s EU standardima, no sudska praksa je daleko od savršene, a time postaje upitna i budućnost bilo kakve investicije”, govori Ozgur.

„U Turskoj je lakše”

Kad je riječ o iskustvima MB Holdinga u matičnoj državi, oni su prije 20-ak godina bili pioniri geotermalne energije. Prvi elektranu, instalirane snage 8 MW, pustili su u rad 2006. godine, a otad je njihov geotermalni sektor u Turskoj dosegao kapacitet od 1600 MW. MB Holding u ovom trenutku upravlja s pet geotermalnih elektrana.

„Ako uspoređujemo Tursku i Hrvatsku, realizacija projekta donekle je lakša u Turskoj, koja ima pliće bušotine, na dubini od 1500-2000 metara. U Hrvatskoj za dolazak do vode optimalne temperature morate bušiti do oko 3000 metara, što rezultira povećanim troškovima bušenja. No u Nizozemskoj je, primjerice, to još kompliciranije – tamo se buši i do 5000 metara, što Hrvatsku ipak svrstava u zemlje koje mogu iskoristiti svoj geotermalni potencijal za daljnji razvoj, ne samo kroz stvaranje i distribuciju energije, već i u popratnim proizvodnim djelatnostima, pa i primjeni iskustva u drugim zemljama svijeta”, kaže Ozgur.

**Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora*

**Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije*

PODIJELI S PRIJATELJIMA!

CIGLENA

GEOTERMALNA ELEKTRANA

JURILJ

MB HOLDING

AKTUALNO

